

(11) RO 129562 B1

(51) Int.Cl.

C10M 105/32 (2006.01),

C10M 105/36 (2006.01),

C10M 105/38 (2006.01)

(12)

BREVET DE INVENTIE

(21) Nr. cerere: **a 2012 00923**

(22) Data de depozit: **03.12.2012**

(45) Data publicării mențiunii acordării brevetului: **29.05.2015** BOPI nr. **5/2015**

(41) Data publicării cererii:
30.06.2014 BOPI nr. **6/2014**

(73) Titular:
• **MIRCI LIVIU-EDUARD,**
PIAȚA IONEL I.C.BRĂTIANU NR.4, SC.B,
AP.7, TIMIȘOARA, TM, RO

(72) Inventatori:
• **MIRCI LIVIU-EDUARD,**
PIAȚA IONEL I.C.BRĂTIANU NR.4, SC.B,
AP.7, TIMIȘOARA, TM, RO

(56) Documente din stadiul tehnicii:
GB 892943; RO 125100 B1

(54) **LUBRIFIANT SINTETIC SEBACIC ȘI PROCEDEU DE OBȚINERE A ACESTUIA**

Examinator: ing. MIHĂILESCU CĂTĂLINA

Orice persoană are dreptul să formuleze în scris și motivat, la OSIM, o cerere de revocare a brevetului de inventie, în termen de 6 luni de la publicarea mențiunii hotărârii de acordare a acesteia

RO 129562 B1

1 Invenția se referă la lubrifianti sintetici de natură esterică, și la un procedeu de obținere
2 a acestora.

3 Una dintre grupele de lubrifianti cele mai folosite o constituie grupa uleiurilor de bază
4 sintetice. Uleiurile sintetice au fost dezvoltate în scopul obținerii unor calități intrinseci specifice,
5 cum ar fi o capacitate superioară de lubrifiere, respectiv, de stabilitate termică. Ele sunt frecvent
6 concepute astfel încât să poată fi folosite în condiții neobișnuite sau de maximă solicitare, cum
7 ar fi temperaturi extreme, vid sau în situația unui mediu supus efectelor radiative și chimice.
8 Între lubrifiantii sintetici cei mai cunoscuți se numără siliconii, poliglicolii și o clasă mai diversă,
9 în speță, cea a esterilor, esteri fosfatici, cei pe bază de acizi dibazici sau silicici. Principalul
10 neajuns, dacă nu singurul, al acestei clase de produse de înaltă performanță îl reprezintă costul
11 relativ ridicat, datorat procedurilor de sinteză mai mult sau mai puțin elaborate.

12 Calitățile specifice ale lubrifiantilor sintetici de tip esteric pot fi enumerate cu certitudine,
13 reliefându-se îndeosebi excelenta capacitate de lubrifiere, dat fiind cuantumul de polaritate
14 determinat sau produs de prezența grupelor esterice polare. Totodată această polaritate permite
15 realizarea unui contact superior cu substratul metalic, realizându-se astfel o reducere a uzurii
16 pieselor în contact. Volatilitatea mai redusă și, implicit, atingerea unor puncte inflamabilitate
17 superioare constituie, de asemenea, atributele forte ale acestei clase. În plus, grupările esterice
18 permit microorganismelor să se poată ataşa mai ușor de moleculă în speță, determinând o
19 acțiune de degradare mult facilitată, deziderat impus cu severitate sporită de standardele de
20 performanță în vigoare în prezent peste tot în lume.

21 Domeniul lubrifiantilor sintetici de natură esterică este larg abordat atât prin cercetări
22 clasice, fundamentale, cât și prin literatura aplicativă, de brevete.

23 Astfel, în brevetul **US 7.867.959 B2** se raportează sinteza unor biolubrifianti pe bază de
24 diesteri derivați din epoxizi. Brevetul sugerează, în prima fază, epoxidarea unor olefine care au
25 un număr de atomi de carbon cuprins între 8 și 16, cu formarea unui derivat ce conține un inel
26 epoxidic; în faza a doua, epoxidul format este esterificat direct cu acizi dicarboxilici cu un
27 conținut de atomi de carbon cuprins între 8 și 12.

28 În acest cadru, se poate menționa un brevet american, **US 5.817.607**, ce raportează
29 obținerea unor uleiuri lubrifiante de bază, construite pe baza unor esteri sintetici ramificați.
30 Astfel, se proclamă realizarea unor lubrifianti esterici cu caracteristici de biodegradare prin
31 reacția dintre un alcool liniar sau ramificat, cu formula generală R(OH)*n*, unde R reprezintă o
32 grupă alifatică sau cicloalifatică cu un conținut de atomi de carbon cuprins între 2 și 20, *n* fiind
33 cel puțin 2, cu un amestec de acizi care constau din 30...80 procente molare de acid liniar, cu
34 un număr de atomi de carbon cuprins între 5 și 12, și 20...70 procente molare dintr-un acid
35 ramificat, cu un număr de atomi de carbon cuprins în intervalul 5...13. Se menționează o biode-
36 gradare de cel puțin 60% după 28 de zile, măsurată prin testul Sturm Modificat.

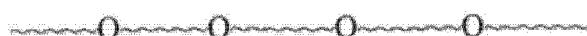
37 Prin reacția unor uleiuri vegetale, precum cele de porumb, canola și ricin, cu butantiol,
38 se raportează de către **Girma Biresaw s.a.**, în **Tribology Letters**, 2011, Vol 43, No 1, pp.
39 17-32, obținerea unor lubrifianti cu proprietăți îmbunătățite, reliefate prin rezultatele testelor de
40 viscozitate și de indici de viscozitate, de punct de tulburare, de stabilitate la oxidare, de efect
41 pozitiv asupra rezistenței la uzură.

42 O metodă îmbunătățită de obținere a unor monoesteri, respectiv, diesteri cu cicluri de
43 5 și 6 membri pe bază de alcooli zaharici, precum D-sorbitol și D-manitol, prin reacție cu un acid
44 organic de forma R-COOH, pe un substrat solid acidic, este raportată de o echipă americană
45 în cererea de brevet **US 2011/0071305 A1**; procesul poate fi adaptat unui sistem continuu.

46 În spiritul încercărilor raportate de literatură, de a reuși realizarea de lubrifianti, în speță,
47 de uleiuri de bază, în clasa esterică, am imaginat și pus în practică o direcție de cercetare
absolut nouă și nemenționată în domeniu, și anume, obținerea compușilor tetraesterici, în care

RO 129562 B1

să creăm o alternare regulată sau o distribuție succesivă a unor grupe funcționale polare, de tip esteric, cu cele nepolare, de tip hidrocarbură, lanț alchilic. Într-o reprezentare simbolică, situația se prezintă astfel:

unde reprezintă funcțiunea chimică nepolară, lanț alchilic;

este reprezentarea grafică simbolică a funcției chimice polară, gruparea esterică.

Pe baza acestei scheme astfel concepută încât grupele funcționale de polaritate diferită să fie organizate într-o alternare precis reglată, în condițiile existenței sau creării unei molecule corespunzătoare de lungă, se vor putea promova calități deosebite, valoroase, de lubrifiant. În situația promovării acestui model de moleculă de lubrifiant, principiul de funcționare, respectiv, de acțiune al acestuia poate fi reprezentat grafic ca în fig. 1, putând fi definit drept "conceptul miriapod".

Sunt cunoscute câteva lucrări încadrabile în acest domeniu, brevetele RO 125100 B1, RO 125772 B1, ce raportează realizarea de lubrifianti sintetici esterici, dar care se bazează pe folosirea acidului adipic, un acid cu doar 4 atomi de carbon între grupele funcționale acide de tip COOH, dar care nu sunt satisfăcător de lungi spre a departaja grupele esterice polare și a induce astfel caracteristici de performanță adecvate. De asemenea, brevetul GB 892943 descrie un procedeu de obținere a unor esteri, care decurge într-o singură etapă sau în mai multe, și care constă în reacția unui alcool monohidroxilic sau a unui amestec de alcooli monohidroxilici cu un acid monocarboxilic, sau a unui amestec de acizi monocarboxilici și/sau un acid dicarboxilic alifatic sau un amestec de acizi dicarboxilici și cu un diol sau un amestec de dioli, la temperaturi de 189°C, cu o cantitate de 2,5 ori mai mare de alcool monohidroxilic sau acid monocarboxilic față de cantitatea de diol sau acid dicarboxilic, în prezența unui catalizator solubil de titan; esterii pot fi preparați dintr-unul sau mai mulți acizi, între care acidul sebacic, unul sau mai mulți alcooli monohidroxilici, cum ar fi izotridecanol și dioli selectați dintre etilen glicol, propilen glicol, neopentil glicol și polietilen glicol.

Pe baza premiselor menționate anterior, am conceput programul de sinteză al unor tetraesteri complecși pe bază de acid sebacic, glicoli de structuri și lungimi diferite, respectiv, de izotridecanol, în scopul realizării unor ansambluri moleculare astfel proiectate, încât să se asigure alternarea deplină a grupelor funcționale esterice, polare, cu cele de tip lanț alchilic, nepolar.

Problema tehnică pe care o rezolvă inventia constă în stabilirea raportului optim între reactanți, a tipului și cantitatii de solvent pentru extracția apei de reacție, a parametrilor de reacție și a succesiunii etapelor de reacție, în scopul obținerii unor esteri cu structură complexă și alternare regulată sau distribuție succesivă a funcțiunilor polare-nepolare și de puritate ridicată.

Lubrifiantul sintetic de tip tetraesteric, conform inventiei, înălătură dezavantajele menționate, fiind definit prin formula generală (I):

în care R este un radical provenit de la trietenil glicol, dietilen glicol, monoetenil glicol, 1,3 propilen glicol, 1,4 butilen glicol, 1,5 pentametilen glicol și 1,6 hexametilen glicol, iar R₁ este un radical de izotridecil, izo C13, prezintă calități de uleiuri de bază lubrifiante, cu un indice de viscozitate cuprins în intervalul 137...176, cu un punct de inflamabilitate cuprins în intervalul 248...285°C, un punct de tulburare în limitele -12...+30°C, cu un diametru al punctelor de uzură determinat prin testul cu 4 bile, pentru uleiurile neaditive, de 0,50...0,70 mm, respectiv, de 0,35...0,63 mm pentru produsele aditive.

Procedeul de obținere a unui lubrifiant sintetic tetraesteric, conform inventiei, constă, în prima etapă, în reacția dintre un glicol, ales dintre trietenil glicol, dietilen glicol, monoetenil glicol, 1,3 propilen glicol, 1,4 butilen glicol, 1,5 pentametilen glicol sau 1,6 hexametilen glicol, cu acid

1

3

5

O este reprezentarea grafică simbolică a funcției chimice polară, gruparea esterică.

Pe baza acestei scheme astfel concepută încât grupele funcționale de polaritate diferită

să fie organizate într-o alternare precisă reglată, în condițiile existenței sau creării unei molecule

corespunzătoare de lungă, se vor putea promova calități deosebite, valoroase, de lubrifiant. În

situația promovării acestui model de moleculă de lubrifiant, principiul de funcționare, respectiv,

de acțiune al acestuia poate fi reprezentat grafic ca în fig. 1, putând fi definit drept "conceptul

miriapod".

Sunt cunoscute câteva lucrări încadrabile în acest domeniu, brevetele RO 125100 B1,

RO 125772 B1, ce raportează realizarea de lubrifianti sintetici esterici, dar care se bazează pe

folosirea acidului adipic, un acid cu doar 4 atomi de carbon între grupele funcționale acide de

tip COOH, dar care nu sunt satisfăcător de lungi spre a departaja grupele esterice polare și a

induce astfel caracteristici de performanță adecvate. De asemenea, brevetul GB 892943

descrie un procedeu de obținere a unor esteri, care decurge într-o singură etapă sau în mai

multe, și care constă în reacția unui alcool monohidroxilic sau a unui amestec de alcooli

monohidroxilici cu un acid monocarboxilic, sau a unui amestec de acizi monocarboxilici și/sau

un acid dicarboxilic alifatic sau un amestec de acizi dicarboxilici și cu un diol sau un amestec

de dioli, la temperaturi de 189°C, cu o cantitate de 2,5 ori mai mare de alcool monohidroxilic sau

acid monocarboxilic față de cantitatea de diol sau acid dicarboxilic, în prezența unui catalizator

solubil de titan; esterii pot fi preparați dintr-unul sau mai mulți acizi, între care acidul sebacic,

unul sau mai mulți alcooli monohidroxilici, cum ar fi izotridecanol și dioli selectați dintre etilen

glicol, propilen glicol, neopentil glicol și polietilen glicol.

Pe baza premiselor menționate anterior, am conceput programul de sinteză al unor

tetraesteri complecși pe bază de acid sebacic, glicoli de structuri și lungimi diferite, respectiv,

de izotridecanol, în scopul realizării unor ansambluri moleculare astfel proiectate, încât să se

asigure alternarea deplină a grupelor funcționale esterice, polare, cu cele de tip lanț alchilic,

nepolar.

Problema tehnică pe care o rezolvă inventia constă în stabilirea raportului optim între

reactanți, a tipului și cantitatii de solvent pentru extracția apei de reacție, a parametrilor de

reacție și a succesiunii etapelor de reacție, în scopul obținerii unor esteri cu structură complexă

și alternare regulată sau distribuție succesivă a funcțiunilor polare-nepolare și de puritate

ridicată.

Lubrifiantul sintetic de tip tetraesteric, conform inventiei, înălătură dezavantajele menționate,

fiind definit prin formula generală (I):

39

în care R este un radical provenit de la trietenil glicol, dietilen glicol, monoetenil glicol, 1,3

propilen glicol, 1,4 butilen glicol, 1,5 pentametilen glicol și 1,6 hexametilen glicol, iar R₁ este un

radical de izotridecil, izo C13, prezintă calități de uleiuri de bază lubrifiante, cu un indice de

viscozitate cuprins în intervalul 137...176, cu un punct de inflamabilitate cuprins în intervalul

248...285°C, un punct de tulburare în limitele -12...+30°C, cu un diametru al punctelor de uzură

determinat prin testul cu 4 bile, pentru uleiurile neaditive, de 0,50...0,70 mm, respectiv, de

0,35...0,63 mm pentru produsele aditive.

Procedeul de obținere a unui lubrifiant sintetic tetraesteric, conform inventiei, constă, în

prima etapă, în reacția dintre un glicol, ales dintre trietenil glicol, dietilen glicol, monoetenil glicol,

1,3 propilen glicol, 1,4 butilen glicol, 1,5 pentametilen glicol sau 1,6 hexametilen glicol, cu acid

49

1 sebacic, la un raport molar de 2,01...2,1, în prezentă de 50...250% greutate, față de masa
3 reactanților, de solvent aromatic ales dintre benzen, toluen sau xilen, în sistem autocatalitic sau
5 catalitic, catalizatorul fiind ales dintre acid sulfuric, acid *p*-toluen sulfonic, catalizator solid acid,
7 cu aducerea amestecului de reacție la reflux, respectiv, cu extragerea apei de reacție pe
9 parcursul a 10...100 h, urmată de răcirea masei de reacție la 50...60°C, iar în etapa a doua se
11 adaugă izotridecanol în raport stoechiometric cu diesterul obținut în prima etapă și terminat în
grupe acide de tip - COOH, asigurând un exces de alcool izotridecilic cuprins în intervalul de
0,01...0,2 moli, extragerea apei de reacție pe parcursul a 10...170 h, îndepărtarea pe instalație
a solventului până la o temperatură de blaz de 250...260°C, urmată de devolatilizare în vid, la
un vid remanent de 1...5 mm col Hg, și o temperatură de blaz de 250...260°C, tratare-decolorare
cu cărbune activ și filtrare.

13 Pentru atingerea obiectivului propus, s-a urmărit selectarea reactanților, alegerea
raportului stoechiometric optim între reactanți, a cantității și tipului de solvent cu rol de agent
azeotropic de extragere a apei de reacție, a modului etapizat de conducere a sintezei, în regim
catalitic sau autocatalitic, în statutarea regimului termic și temporal, pentru a asigura obținerea
de compuși de puritate înaltă, fără urme de aciditate, cu structură și caracteristici reproductibile,
din clasa unor lubrifianti sintetici tetraesterici, compuși care să posede calități certe de uleiuri
de bază lubrifiante.

19 Inventia prezintă următoarele avantaje:

21 - folosirea acidului sebacic asigură o mai bună echilibrare a raportului polar/nepolar,
ceea ce sporește acțiunea de lubrificare;

23 - prin varierea structurii produsului final, dobândită prin varierea structurii și lungimii
glicolului ales, se pot obține variații de proprietăți, cu posibilitatea alegерii structurii optime
pentru una sau alta dintre caracteristicile de bază, respectiv, pentru diverse directii de utilizare;

25 - procedeul este simplu și reproductibil, asigurând o certitudine în atingerea unor
structuri cât mai apropiate de teorie;

27 - materiile prime, solventii, respectiv, procedeul în sine este economic, iar aparatura este
nepretențioasă;

29 - utilizarea unor derivați cu un număr ridicat și relativ apropiat de atomi de carbon, atât
în partea acidă, cât și în cea alcoolică, permite atingerea unor trăsături majore de lubrificare.

31 Se dau în continuare 7 exemple de realizare a inventiei.

33 **Exemplul 1.** Într-un balon cu 2 gâturi de 2000 ml, prevăzut cu termometru și cap
Dean-Stark de extragere a apei de reacție, și de returnare a solventului, cuplat cu un refrigerent
ascendent de reflux, se introduc 0,8 moli (120 g) trietenil glicol, și 1,6 moli (2x 0,8 moli, plus
35 exces, adică 330 g) acid sebacic, 300 ml toluen plus 20 ml toluen în capul extractor, porțelan
poros, pentru asigurarea unei fierberi liniștite. Amestecul se aduce la reflux și se procedează
la extragerea apei de reacție pe parcursul a 70 h, în cadrul primei faze. După o răcire la
50...60°C, se adaugă 1,6 moli (2 x 0,8 moli, plus exces, adică 335 g) izotridecanol și se
desfășoară faza a doua, când amestecul de reacție se aduce din nou la reflux pe parcursul a
140 h, perioadă în care se extrage apa de reacție, temperatura din blaz crescând progresiv. În
41 final toluenul se îndepărtează pe instalație până la o temperatură de blaz de 260°C. Masa brută
de reacție se devolatilizează în vid până la o temperatură de blaz de 260°C și un vid remanent
43 de 5 mm col Hg, se tratează-decolorează la cald cu cărbune activ, și se filtrează.

45 Lubrifiantul sintetic tetraesteric astfel realizat, cod SEB-TRI-IZOTRI, este definit prin
parametrii fizico-chimici reprezentativi, prezentati în tabelul 1.

47 **Exemplul 2.** Într-o instalație similară cu cea prezentată în exemplul 1, se introduc
0,8 moli (85 g) dietilen glicol, 1,6 moli (2 x 0,8 moli, plus exces, adică 330 g) acid sebacic,
280 ml toluen plus 20 ml în capul extractor, porțelan poros, după care se procedează la

RO 129562 B1

desfășurarea primei faze, pe parcursul a 70 h, exact ca în exemplul 1. După răcire la 50...60°C, se adaugă 1,6 moli (2 x 0,8 moli, plus exces, adică 330 g) izotridecanol, după care se desfășoară faza a doua, pe parcursul a 140 h, respectiv, se realizează prelucrarea finală, exact ca în exemplul 1.

Lubrifiantul sintetic tetraesteric astfel realizat, cod SEB-DI-IZOTRI, este definit prin parametrii fizico-chimici reprezentativi, prezentați în tabelul 1.

Exemplul 3. Într-o instalație similară cu cea descrisă în exemplul 1, se introduc 1,0 moli (62 g) monoetenil glicol, 2,0 moli (2 x 1,0 moli, plus exces, adică 414 g) acid sebacic, 330 ml toluen plus 20 ml toluen în capul extractor, porțelan poros, după care se procedează la desfășurarea primei faze, pe parcursul a 93 h, exact ca în exemplul 1. După răcire la 50...60°C, se adaugă 2,0 moli (2 x 1,0 moli, plus exces, adică 416 g) izotridecanol, după care se desfășoară faza a doua, pe parcursul a 154 h, respectiv, se realizează prelucrarea finală exact ca în exemplul 1. Lubrifiantul sintetic tetraesteric astfel realizat, cod SEB-MONO-IZOTRI, este definit prin parametrii fizico-chimici reprezentativi, prezentați în tabelul 1.

Exemplu 4. Într-o instalație similară cu cea descrisă în exemplul 1, se introduc 1,0 moli (76 g) 1,3-propilen glicol, 2,0 moli (2 x 1,0 moli, plus exces, adică 414 g) acid sebacic, 330 ml toluen plus 20 ml toluen în capul extractor, porțelan poros, după care se procedează la desfășurarea primei faze, pe parcursul a 70 h, exact ca în exemplul 1. După răcire la 50...60°C, se adaugă 2,0 moli (2 x 1,0 moli, plus exces, adică 415 g) izotridecanol, după care se desfășoară faza a doua, pe parcursul a 148 h, respectiv, se realizează prelucrarea finală, exact ca în exemplul 1.

Lubrifiantul sintetic tetraesteric astfel realizat, cod SEB-1,3 PROP-IZOTRI, este definit prin parametrii fizico-chimici reprezentativi, prezentați în tabelul 1.

Exemplul 5. Într-o instalație similară cu cea prezentată în exemplul 1, se introduc 0,8 moli (72 g) 1,4-butilen glicol și 1,6 moli (2 x 0,8 moli, plus exces, adică 333 g) acid sebacic, 330 ml toluen plus 20 ml toluen în capul extractor, porțelan poros, după care se procedează la desfășurarea primei faze, pe parcursul a 93 h, exact ca în exemplul 1. După răcire la 50...60°C, se adaugă 1,6 moli (2 x 0,8 moli, plus exces, adică 335 g) izotridecanol, după care se desfășoară faza a doua pe parcursul a 149 h, respectiv, se realizează prelucrarea finală, exact ca în exemplul 1.

Lubrifiantul sintetic tetraesteric astfel realizat, cod SEB-1,4 BUT-IZOTRI, este definit prin parametrii fizico-chimici reprezentativi, prezentați în tabelul 1.

Exemplul 6. Într-o instalație similară cu cea prezentată în exemplul 1, se introduc 0,8 moli (87 g) 1,5-pentametilen glicol (tip Aldrich, 96%), și 1,6 moli (2 x 0,8 moli, plus exces, adică 333 g) acid sebacic, 280 ml toluen plus 20 ml toluen în capul extractor, porțelan poros, după care se procedează la desfășurarea primei faze pe parcursul a 70 h, exact ca în exemplul 1. După răcire la 50...60°C, se adaugă 1,6 moli (2 x 0,8 moli, plus exces, adică 350 g) izotridecanol, după care se desfășoară faza a doua pe parcursul a 166 h, respectiv, se realizează prelucrarea finală exact ca în exemplul 1.

Lubrifiantul sintetic tetraesteric astfel realizat, cod SEB-1,5 PENTA-IZOTRI, este definit prin parametrii fizico-chimici reprezentativi, prezentați în tabelul 1.

Exemplul 7. Într-o instalație similară cu cea prezentată în exemplul 1, se introduc 0,8 moli (98 g) 1,6 hexametilen glicol (tip Aldrich, 97%) și 1,6 moli (2 x 0,8 moli, plus exces, adică 333 g) acid sebacic, 280 ml toluen plus 20 ml toluen în capul extractor, porțelan poros, după care se procedează la desfășurarea primei faze pe parcursul a 70 h, exact ca în exemplul 1. După răcire la 50...60°C se adaugă 1,6 moli (2 x 0,8 moli, plus exces, adică 340 g) izotridecanol, după care se desfășoară faza a doua, pe parcursul a 168 h, respectiv, se realizează prelucrarea finală, exact ca în exemplul 1.

Lubrifiantul sintetic tetraesteric astfel realizat, cod SEB-1,6 HEXA-IZOTRI, este definit prin parametrii fizico-chimici reprezentativi, prezentați în tabelul 1.

RO 129562 B1

Toate substanțele chimice folosite în sinteze au fost de puritate înaltă, provenite de la firme precum Merck și Aldrich.

Viscozitatea dinamică s-a determinat cu un viscozimetr rotațional Rheotest RV (VEB Prufgerate-Werk, Medingen/Dresden, Germania), dispozitivul S1, viteza de forfecare în intervalul 1,6...1310 s⁻¹.

Viscozitatea cinematică s-a determinat conform ASTM D 445, indicele de viscozitate (IV) - conform ASTM D 2770, punctul de tulburare (Pour Point) - conform ASTM D 97, punctul de inflamabilitate (Flash Point) - conform ASTM D 92.

Diametrul petei de uzură evaluat pe probele neaditive, respectiv, aditive s-a determinat pe o mașină cu 4 bile tip SETA, conform cu ASTM 2266/84 la 25°C și 1400 rpm.

Valorile testelor efectuate în acest context sunt prezentate în tabelele 2 și 3.

Tabelul 1

Parametri fizico-chimici reprezentativi

Nr.	Cod/Parametru	Formula moleculară	Masa moleculară	Densitate a g/cm ³ 20 °C	Indicele de refracție n_D^{20}	Viscozitatea dinamică mPa·s 20°C
1.	SEB-TRI-IZOTRI	C ₅₂ H ₉₈ O ₁₀	882	0,9609	1,4632	16,51
2.	SEB-DI-IZOTRI	C ₅₀ H ₉₄ O ₉	838	0,9515	1,4629	13,55
3.	SEB-MONO-IZOTRI	C ₄₈ H ₉₀ O ₈	794	0,9469	1,4625	46,20*
4.	SEB-1,3 PROP-IZOTRI	C ₄₉ H ₉₂ O ₈	808	0,9462	1,4631	20,17
5.	SEB-1,4 BUT-IZOTRI	C ₅₀ H ₉₄ O ₈	822	0,9428	1,4630	40,03*
6.	SEB-1,5 PENTA - IZOTRI	C ₅₁ H ₉₆ O ₈	836	0,9411	1,4633	14,62
7.	SEB-1,6 HEXA-IZOTRI	C ₅₂ H ₉₈ O ₈	850	0,9391	1,4627	86,81*

* Teste efectuate la 30 °C

Tabelul 2

Parametri tribologici reprezentativi

Nr.	Cod/Parametru	Viscozitatea cinematică mm ² /s		Indicele de viscozitate	Punct de inflamabilitate °C	Punct de tulburare °C
		40 °C	100 °C			
1.	SEB-TRI-IZOTRI	84,26	14,22	175	272	-12
2.	SEB-DI-IZOTRI	75,81	12,57	165	260	+15
3.	SEB-MONO-IZOTRI	62,53	96,63	137	248	+28
4.	SEB-1,3 PROP-IZOTRI	82,29	13,12	161	270	+18
5.	SEB-1,4 BUT-IZOTRI	92,37	13,35	145	281	+30
6.	SEB-1,5 PENTA-IZOTRI	88,06	14,74	176	282	+20
7.	SEB-1,6 HEXA-IZOTRI	90,1	14,43	176	285	+30

RO 129562 B1

Tabelul 3

1

Testul pe mașina cu 4 bile

Nr.	Cod/Parametru	Diametrul petei de uzură, mm, 20 daN, 100 min			3 5 7 9 11 13 15	
		Ulei de bază (neaditivat)	Ulei aditivat			
			1,0% ditiofosfat de zinc	1,0% ditiocarbamat (fără cenușă)		
1.	SEB-TRI-IZOTRI	0,50	0,40	0,35	9	
2.	SEB-DI-IZOTRI	0,50	0,45	0,40		
3.	SEB-MONO-IZOTRI	0,50	0,40	0,40	11	
4.	SEB-1,3 PROP-IZOTRI	0,50	0,50	0,45		
5.	SEB-1,4 BUT-IZOTRI	0,70	0,63	0,60	13	
6.	SEB-1,5 PENTA -IZOTRI	0,60	0,50	0,50		
7.	SEB-1,6 HEXA-IZOTRI	0,70	0,60	0,55	15	

3 1. Lubrifiant sintetic de tip ester al acidului sebacic, **caracterizat prin aceea că este**
definit prin formula chimică generală (I):

5 în care R este un radical provenit de la trietenil glicol, dietilen glicol, monoetenil glicol, 1,3-
7 propilen glicol, 1,4-butilen glicol, 1,5-pentametilen glicol sau 1,6-hexametilen glicol, R₁ - este
9 un radical izotridecil, izo-C13, care prezintă calități de uleiuri de bază lubrifiante, cu un indice
11 de viscozitate cuprins în intervalul 137...176, un punct de inflamabilitate cuprins în intervalul
13 248...285°C, un punct de tulburare în limitele -12...+30°C, un diametru al punctelor de uzură
15 determinat conform testului pe mașina cu 4 bile, pentru uleiurile de bază neaditive, de
17 0,50...0,70 mm, respectiv, de 0,35...0,63 mm pentru produsele aditive.

19 2. Procedeu de obținere a unui lubrifiant sintetic definit în revendicarea 1, **caracterizat**
21 **prin aceea că**, într-o primă etapă, are loc reacția dintre un glicol selectat dintre trietenil glicol,
23 dietilen glicol, monoetenil glicol, 1,3 propilen glicol, 1,4 butilen glicol, 1,5 pentametilen glicol și
25 1,6 hexametilen glicol, cu acid sebacic, la un raport molar de 1:2,01...2,1, în prezență de
 50...250% greutate față de masa reactanților, de solvent aromatic, ales dintre benzen, toluen
 sau xilen, în sistem autocatalitic sau catalitic, catalizatorul fiind selectat dintre acid sulfuric, acid
 p-toluen sulfonic și catalizator solid acid, cu aducerea amestecului de reacție la reflux, respectiv,
 cu extragerea apei de reacție pe parcursul a 10...100 h, urmată de răcirea masei de reacție la
 50...60°C, iar în etapa a doua, se adaugă izotridecanol în raport stoichiometric, cu diesterul
 obținut în prima etapă, și terminat în grupe acide de tip -COOH, asigurând un exces de alcool
 izotridecilic cuprins în intervalul de 0,01...0,2 moli, extragerea apei de reacție pe parcursul a
 10...170h, îndepărțarea pe instalație a solventului până la o temperatură de blaz de
 250...260°C, urmată de devolatilizare în vid, la un vid remanent de 1...5 mm col Hg și o
 temperatură de blaz de 250...260°C, tratare-decolorare cu cărbune activ și filtrare.

(51) Int.Cl.

C10M 105/32 (2006.01);

C10M 105/36 (2006.01);

C10M 105/38 (2006.01)

"Corpuș" lubrifiantului/ segment nepolar (alifatic)	Elementele de ancorare "picioarele", punctele polare (C=O, carbonil)
Funcție de lubrifiere	Situsuri de contact/umectar

